

(Osnovano 1952. godine)

JUGOSLOVENSKA NOVINSKA
AGENCIJA DOKUMENTACIJE
NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Ziro račun — Current Account: 60801-603-15330

Isečak iz lista
Newspaper cutting

DELO
Ljubljana

24. OKT. 1979

Likovni izziv lutkovni sceni

Exupéry, Majaron, Černe za odličnega »Malega princa« – Delež skladatelja Lebiča

Vemo, kje in kako je nastajala ena najlepših literarnih vizij let, zaznamovanih z drugo svetovno vojno: nekje v neskončnem samotnem prostoru med »vetrom, peskom in zvezdami«, sredi razmišljanj, razočaranj in hrepenenj. Kot »Malega princa« nam jo je podaril v letu svoje smrti, 1944, francoski pisatelj in letalec Antoine de Saint Exupéry. Upešnil je drobno, krhko bitje, ki je v svojem hrepenenju po prijateljstvu, dobrotnem razumevanju in ljubezni iz tujega ozvezdja zatavalo na naš planet – in nam s svojimi spoznanji povedalo resnico o njem in o nas.

Vse, s čimer je pisateljska domišljija prisposodno obdala popotovanje Malega princa, množica asteroidov in čudakov ali povprečnežev na njih, pa atmosfera agonije v saharški puščavi, v kateri naj se soočita privid in resnica – vse to je že večkrat zvabilo v adaptacije Exupéryjevega besedila. Največkrat so, vsaj na lutkovnih odrih, ostale zadušene v konkretizaciji okolja in dogajanja, obdane in zasute s kopico scenografskih rekvizitov.

Ljubljanska marionetna uprizoritev »Malega princa«, ki jo je vodil režiser Edi Majaron, se je tem nevarnostim srečno izognila. Več kot desetletje stara adaptacija preizkušenega lutkarja Jožeta Pengova mu je bila izhodišče, iz katerega je »Mali princ« zrasel v pravi gledališki, likovni in glasbeni izziv ustaljenemu, česar v tolikšni intenzivnosti že vrsto let (od »Sinje ptice« v Pengovovi, Miheličevi in Krekovi uresničitvi) ne pomnimo.

Poleg režiserjeve invencije ima za tak rezultat poglobitve zasluge likovni umetnik Peter Černe, ki je lutkam podaril vse izvirnosti svojega oblikovanja in z njimi dal odrski prireditvi besedila nove razsežnosti: kot se je v zadnjih desetletjih neskončno razširil ha-

slutenjski in spoznavni svet Zemlje v vesolje, tako je Peter Černe s poetizirano (Mali princ) ali z groteskno (prebivalci asteroidov) stilizacijo za lutke razširil pojem antropomorfnega, človeškemu podobnega ali sorodnega v likovno izredno učinkovite in sugestivne dimenzije. Z njimi je simbolično podprl dramaturško vodilno misel o iskanju človeka in človeškega, ki tako redko dotava do cilja. Pa tudi s scenografsko ropotarnico se je učinkovito razšer-

Tih, senzibilen spremljevalec tega dogajanja je bil tudi skladatelj Lojze Lebič, ki je tenko prepletal vodilne motive razpoloženja v skupek spoznanj.

V gledališkem, odrsko lutkarskem pogledu predstava pomeni ne nekaj povsem novega, vendar nekaj povsem na novo, logično, prepričljivo razporejanega in oblikovanega. Vselej močno riskantna združitev marionete z realnim igralcem izzveneva v njej povsem neprisiljeno, animacija dosega izredno stopnjo, recitacijski delež je s pomočjo tonskih učinkov izrazit in skladen. Tu gre za prispevek zavzetosti, ki jo je izkazal ves nastopajoči ansambel. Vodilno vlogo v njem je imel gost, Silvij Božič, ki je upodobil pisatelja samega, glasovno pa je posredoval še letalca, Pijanca in Geografa. Kar pilota zadeva, ga je v težavni vlogi pantomimične povezave igralca z lutko vzorno dopolnil Blaž Vižintin. Izjemno lutkarsko – marionetno celotno sta ustvarila z Malim princem recitatorka Alenka Pirjevec in animator Peter Dougan. Takšne lebede, dognane, na odtenke besedila tenko prilagojene animacije nemara na našem odru sploh še nismo videli, niti vedeli, da je možna. (Mogoče ne piše v gledališkem listu kar tako, da je za navezavo lutk skrbel Ciril Jagodic...) Pohvala in priznanje gresta seveda vsemu ansamblu.

Nekaj pa je treba dodati: »Mali princ« zagotovo ni predstava za najmlajše. Tam nekje od desetega, dvanajstega leta se ji odpira starostna meja umevanja in razumevanja in se širi v svet odraslih obiskovalcev gledališča. S tem se najbrž širi tudi v poslanstvo, ki naj ga novemu slovenskemu kulturnemu hramu Ivana Cankanja iz svojih moči in spodbud prispeva tudi naše lutkovno gledališče.

STANKA GODNIČ